

Naturskyddsföreningen

Vad händer på skogsfronten i Sverige och EU?

1. Introduktion:

- Vilka jobbar med skog på riks?
- Vad jobbar vi med?

2. Aktuellt i skogsfrågorna:

- Varför ser det ut som det gör?
- Vad är problemen?
- Vad är på gång nationellt?

3. EU, Sverige och skogen:

- Den gröna given
- Pågående EU-processer om skog

4. Slutsatser:

- Vägar framåt/ vad är det som skulle behövas?
- Förändringsteori

Naturskyddsföreningen

- Sveriges största miljöorganisation
- Bildades 1909
- Över 200 000 medlemmar
- Verksamhet i hela landet. 270 lokala föreningar.
- Omkring 40 globala samarbeten

Vår vision

En hållbar framtid på en frisk och levande planet

Skogsarbetet på rikskansliet

Sakkunniga

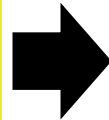

CHEF SKOG OCH JORDBRUK
Louise Karlberg

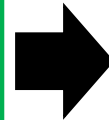

ENHETSCHEF SKOG OCH
ARTBEVARANDE
Paula Andersson

Skog och jordbruks-
avdelningen

Enheten för skog och
artbevarande

100% skog

SAKKUNNIG SKOG
Malin Sahlin

SAKKUNNIG SKOG
Brita Asplund

Delvis skog

SAKKUNNIG SKOG, SAMORDNARE
SKOGSNÄTVERKET
Ida Svartholm

SAKKUNNIG SKOG, PROJEKT VITRYGGIG
HACKSPETT
Linda Petersson

SAKKUNNIG BIOLOGISK MÅNGFALD
Jörgen Sundin

+ jurister,
EU-strateger,
kommunikatörer mfl

Vad jobbar vi med?

- Representerar föreningen i t ex nationella sektorsrådet, målbilder för god miljöhänsyn, användarråd för skoglig statistik, regeringsuppdrag om skog
- EU-processer (t ex restaureringsförordningen)
- Sakgranskar/tar fram texter/kommunikationsmaterial. Allt från twitterinlägg till rapporter.
- Skriver yttranden på (nationella) remisser
- Annat administrativt, t ex ansökningar, motioner
- Samverkar med andra miljöorganisationer
- Mediakontakter (intervjuer, bakgrundsinfo, tips)
- Möten med politiker, företag
- Underlag till Bea och Karin
- Pratar/föreläser om skog
- Svarar på frågor om skog (ofta från medlemmar)
- Hjälper våra jurister driva rättsfall
- Bevakar olika skogsfrågor

Vad jobbar vi för?

Några ståndpunkter om skog:

- Alla skogar med höga naturvärden ska enligt lag vara undantagna skogsbruk
- Minst 30 % av produktiv skogsmark ska skyddas. Representativt, funktionellt och transparent.
- Skärpt och tydligare skogslagstiftning - integrerad i miljöbalken
- Skogsbruket behöver ställa om till ett naturnära skogsbruk

Naturskyddsföreningens framtidsstrategi 2024-2027

Inriktningsmål

2.1 Ett hållbart nyttjande och ett funktionellt skydd av skogen

Skogsbruket ska ställa om till ett naturnära skogsbruk, avskogningen stoppas och skyddsvärda skogar skyddas. Naturskyddsföreningen ska arbeta för en omställning av skogsbruket att skogsberoende urfolks rättigheter respekteras, en ökad skydds- och restaureringstakt, klimatanpassning, samt att hållbara värdekedjor främjas.

1.4 Naturbaserade klimatlösningar och minskade utsläpp från areella näringar

Naturbaserade klimatlösningar krävs för att minska utsläppen från och öka kolsänkan i ekosystemen, genom dels skydd och restaurering, dels ett mer naturnära bruk av skog, jordbruksmark, hav och vatten. Naturskyddsföreningen ska driva på för funktionella och hållbara lösningar som bidrar till att öka kolsänkan, med respekt för urfolks och lokalsamhällens rättigheter och kunskap.

6.2 En bred, stark och aktiv folkrörelse

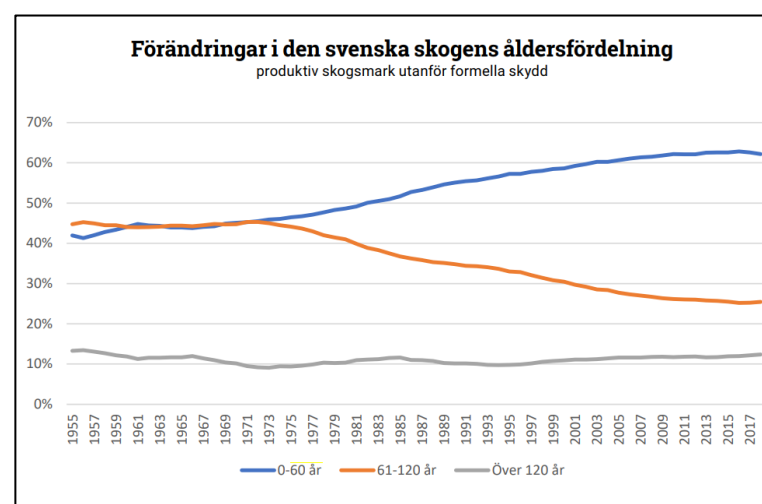
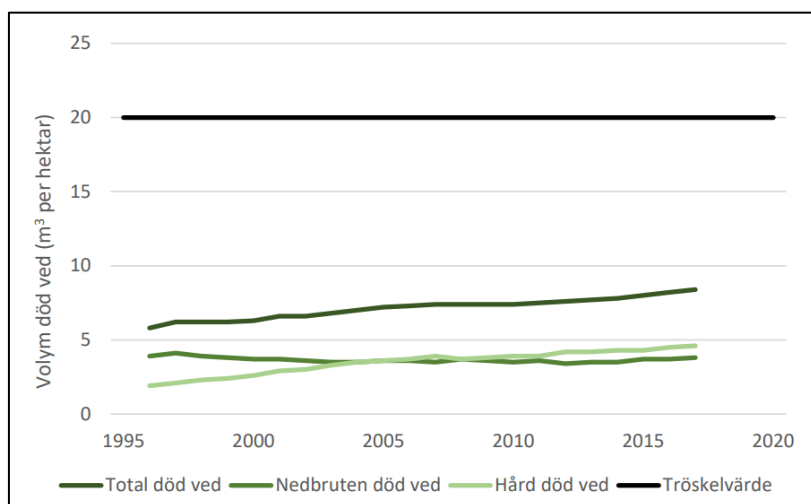
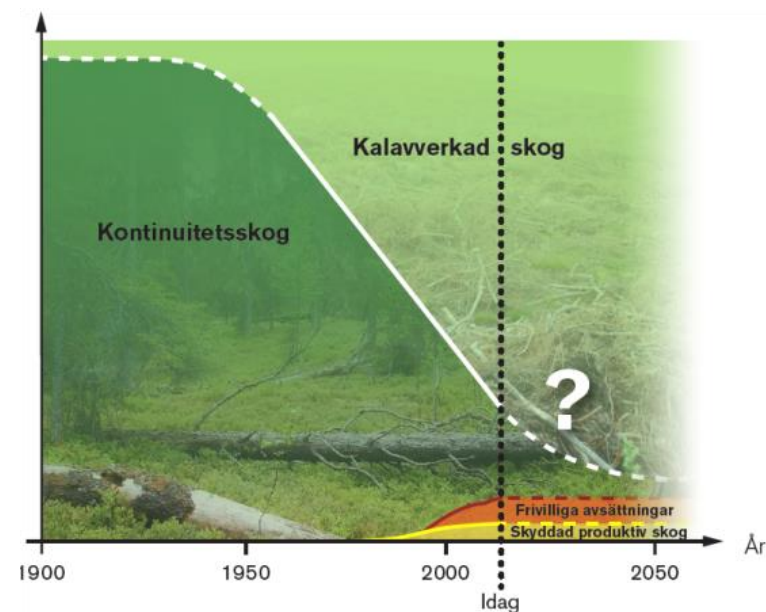
Naturskyddsföreningen ska vara en levande folkrörelse där alla som delar vår vision hittar former för sitt engagemang. Vi ska tillsammans stärka, vårda och utveckla engagemanget i hela föreningen, skapa nya former för engagemang samt fånga upp och välkomna nya medlemmar genom ett inkluderande ledarskap.

6.5 Trovärdig och engagerande kommunikation

Naturskyddsföreningen ska påverka samhällsutvecklingen och vara en självklar informationskälla för medier, makthavare, medlemmar och allmänheten. Vi ska tillsammans skapa trovärdig kommunikation med stor genomslagskraft för att sprida kunskap, engagera och bilda opinion.

Skogen i Sverige: viktig men försämrad livsmiljö

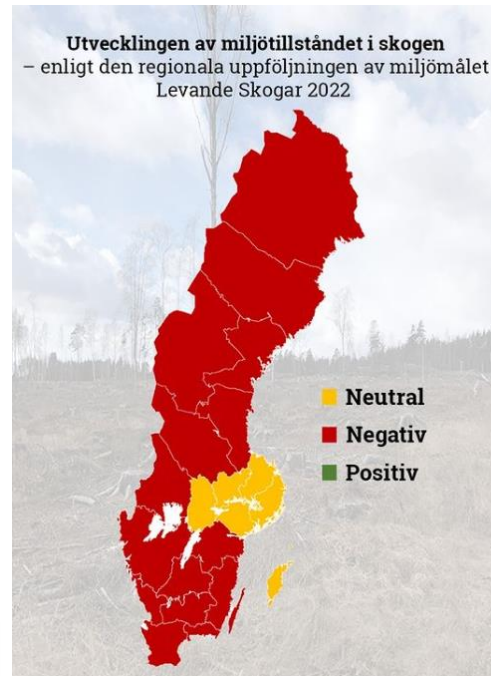
- Skogslandskapet har genomgått stora förändringar!
- Skogen innehåller mer än hälften av Sveriges arter
- Drygt 50% av rödlistade arter är knutna till skogslandskapet
- Avverkning största hotet mot skogslevande arter
- 394 arter påverkas direkt negativt av trakthyggesbruket
- Förlust och fragmentering av livsmiljöer ett centralt problem
- Livsmiljöer hinner inte återskapas innan skogen avverkas igen

Sedan 1950 har lavrika betesmarker minskat med 70%.

Nuvarande förvaltning av skogen är inte hållbar

Skogsstyrelsen:

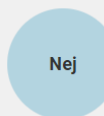

Naturvårdsverket:

SKOG	KOD	Svenskt namn	ALP		BOR		CON	
			2013	2019	2013	2019	2013	2019
9010	taiga		↓	↓	↓	↓	×	×
9020	nordlig ädellövskog				↑	●	×	●
9030	landhöjningsskog				×	×		
9040	fjällbjörkskog		●	●				
9050	näringsrik granskog		↓	×	↓	×		
9060	åsbarrskog				↓	↓		
9080	lövsumpskog				×	×	×	×
9110	näringsfattig bokskog				↑	●	×	●
9130	näringsrik bokskog				↑	●	×	●
9160	näringsrik ekskog				↑	×	×	×
9180	ädellövskog i branter				×	×	×	×
9190	näringsfattig ekskog				×	×	×	×
91D0	skogsbevuxen myr		●	●	●	●	×	●
91E0	svämlovskog		●	●	×	×	×	×
91F0	svämädellövskog				×	×	×	×

Når vi målet?

Åtgärder som genomförs ger positiva effekter, men är inte tillräckliga. Förlust av naturvärden som inte går att återskapa är ett allvarligt problem. Att skapa en funktionell grön infrastruktur brådskar och klimatförändringarna gör arbetet extra viktigt. I dag saknas tillräckliga styrmedel för att säkerställa bevarad biologisk mångfald i skogen och för att vidmakthålla skogens ekosystemtjänster över tid.

⬇ Utvecklingen i miljön är negativ.

Bara i alpin region finns skogliga naturtyper med gynnsam bevarandestatus.

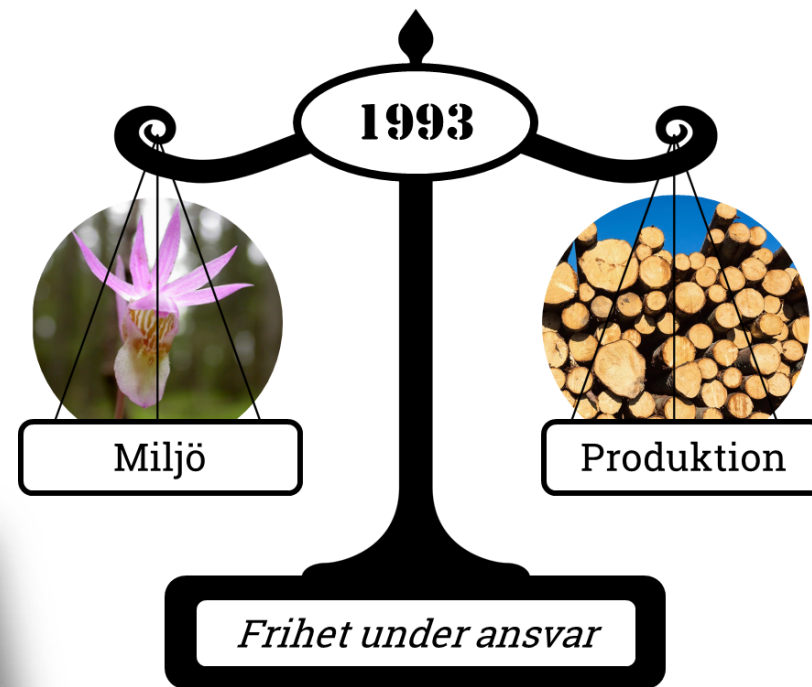
Skogspolitiken

- Låga och "slöa" lagkrav...
- ...dessutom bristande implementering
- Har inte löst miljöproblemen i skogen - miljötilståndet försämras
- ...trots skarpare marknadskrav
- Och trots nya krav genom:
 - EU
 - Miljöbalken-> inte fullt implementerade i skogen

Staten

Marknaden

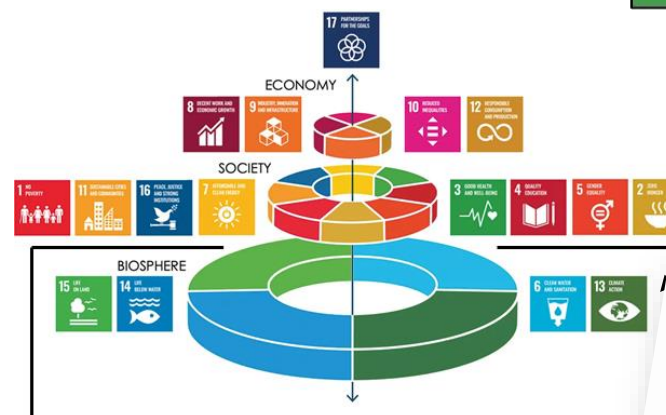

Miljömålet Levande Skogar

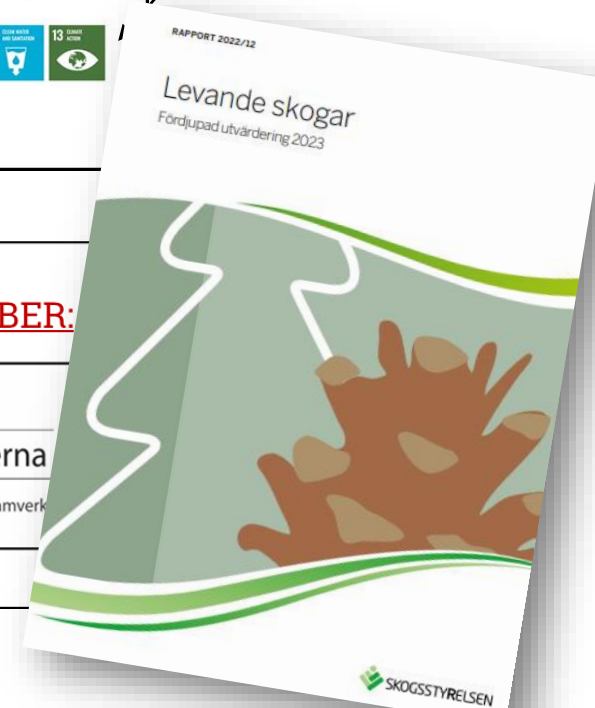
- Ska styra miljöpolitiken sedan slutet av 1990-talet
- Årlig uppföljning länsvis och nationellt
- Snart: nya regionala uppföljningar – bra tillfälle för lokal debatt?
- Fördjupad utvärdering 2023
 - Frihet under ansvar "haltar". Saknas incitament för naturvård, skapar snarare hinder
 - Skogsstyrelsens (o)användning av miljöbalken
- Gröna steg – förändrar inget i skogen, men i uppföljningen?
- Miljömålsberedningens uppdrag – kommer miljömålen ändras? – nya etappmål?

Genomförandet av ekologiska dimensionen i Agenda 2030

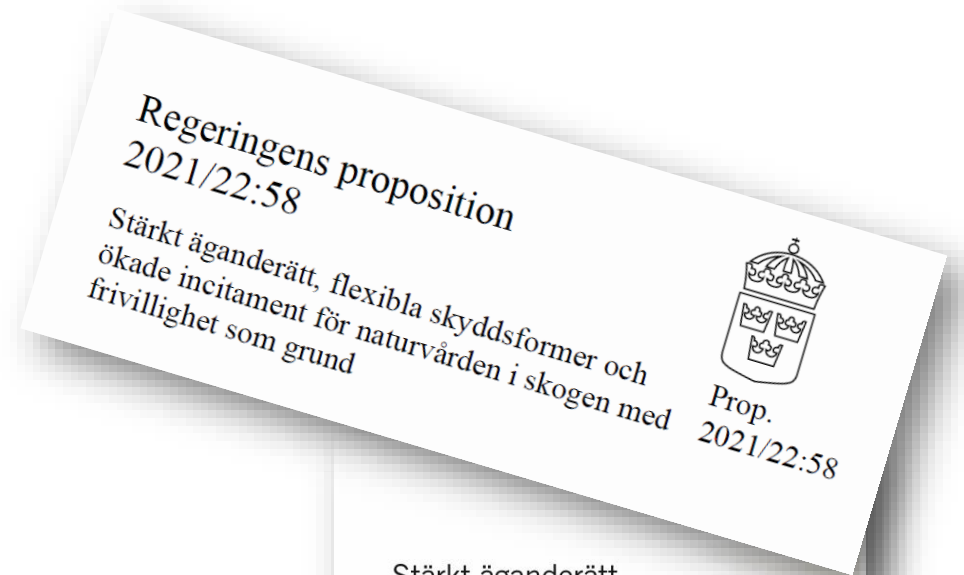
NYA RESULTAT 30 NOVEMBER:

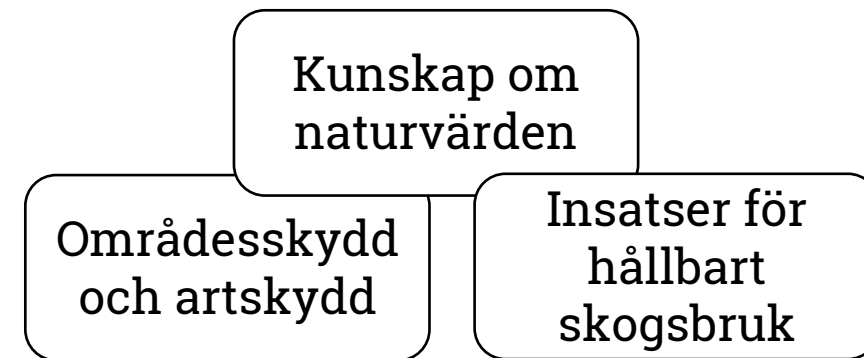
”Skogspropositionen”

- Beslutades av riksdagen våren 2022
-> bygger på betänkandet från Skogsutredningen 2019
- Frivilligt formellt skydd
 - ”Ofrivilligt” skydd mer restriktivt, men ingen regel utan undantag:
”exempelvis om det specifika området bör bevaras till följd av internationella åtaganden eller för andra särskilt angelägna allmänna intressen.”
 - Myndigheterna har redan ändrat arbetssätt?
 - Garphytteklint
- Nyckelbiotopsregistrering upphör
 - Redan ”åtgärdat” av Skogsstyrelsen
 - Sker också avregistrering av nyckelbiotoper
 - Storskogsbrukets nyckelbiotoper tas bort efter begäran...

Regeringsuppdrag om skog

Vi deltar

1. **Översyn av strategin för formellt skydd av skog**
2. **Förebyggande strategier m.m för artskydd i skogen**
3. Hyggesfritt resp. naturnära
4. Flexibla skyddsformer
5. Tillgängliga uppgifter om fjällnärabeslut
6. Nationellt mål för ökad hållbar tillväxt i skogen

Vi deltar till viss del

1. Digitala kunskapsunderlag om natur- och kulturmiljövärden
2. Ökad takt i nya nationalparker
3. Väntansavtal
4. Regelförenklingar för skogsbruket

Vi deltar inte

1. Behovs- och bristanalys för bevarande av skog med höga naturvärden
2. Skydd av statliga, fjällnära skogar
3. Skydd genom ersättningsmark
4. Balans mellan klövvtstammar och fodertillgång
5. Staten som föregångare i hållbart skogsbruk
6. Behov av ytterligare åtgärder för att bekämpa granbarkborre i skyddade områden

Bevakar och svarar på remisser

Nytt liv i nyckelbiotopsfrågan

- 2021 beslutar Skogsstyrelsen att upphöra med registrering, och att avregistrera sentida nyckelbiotoper på markägarens begäran
- 2022 ber Stora Enso Skogsstyrelsen ta bort alla nyckelbiotoper på deras mark i kart- och nedladdningstjänster.
 - Skogsstyrelsen gjorde som bolaget ville
 - Vi har överklagat och menar att:
 1. Det utgör ett beslut
 2. Beslutet strider mot Inspire-direktivet (geografisk miljöinformation ska vara tillgänglig för allmänheten)
 - Skogsstyrelsen menar motsatsen. Inget beslut, och inte en del av "nationell inventering"
 - Domstolen gav Skogsstyrelsen rätt

Nyckelbiotopsdatabasens två delar

Därför visas inte viss information om nyckelbiotoper i karttjänsterna
Nyhet - 20 februari 2023

Oklart om Skogsstyrelsens beslut om att dölja uppgifter går att överklaga
1:05 min Min sida Dela
Publicerat fredag 17 februari kl 16.32

SKOGSSTYRELSEN
storaenso

Enligt Naturskyddsföreningen bryter Skogsstyrelsens beslut mot EU:s lagstiftning. Foto: Frida Granström/Sveriges radio och tv

Efter P4 Värmlands granskning – beslut om att dölja nyckelbiotoper överklagas

NATURSKYDDSFÖRENINGEN

Kommer anmälningsplikten för avverkning tas bort?

Skogsstyrelsen vill:

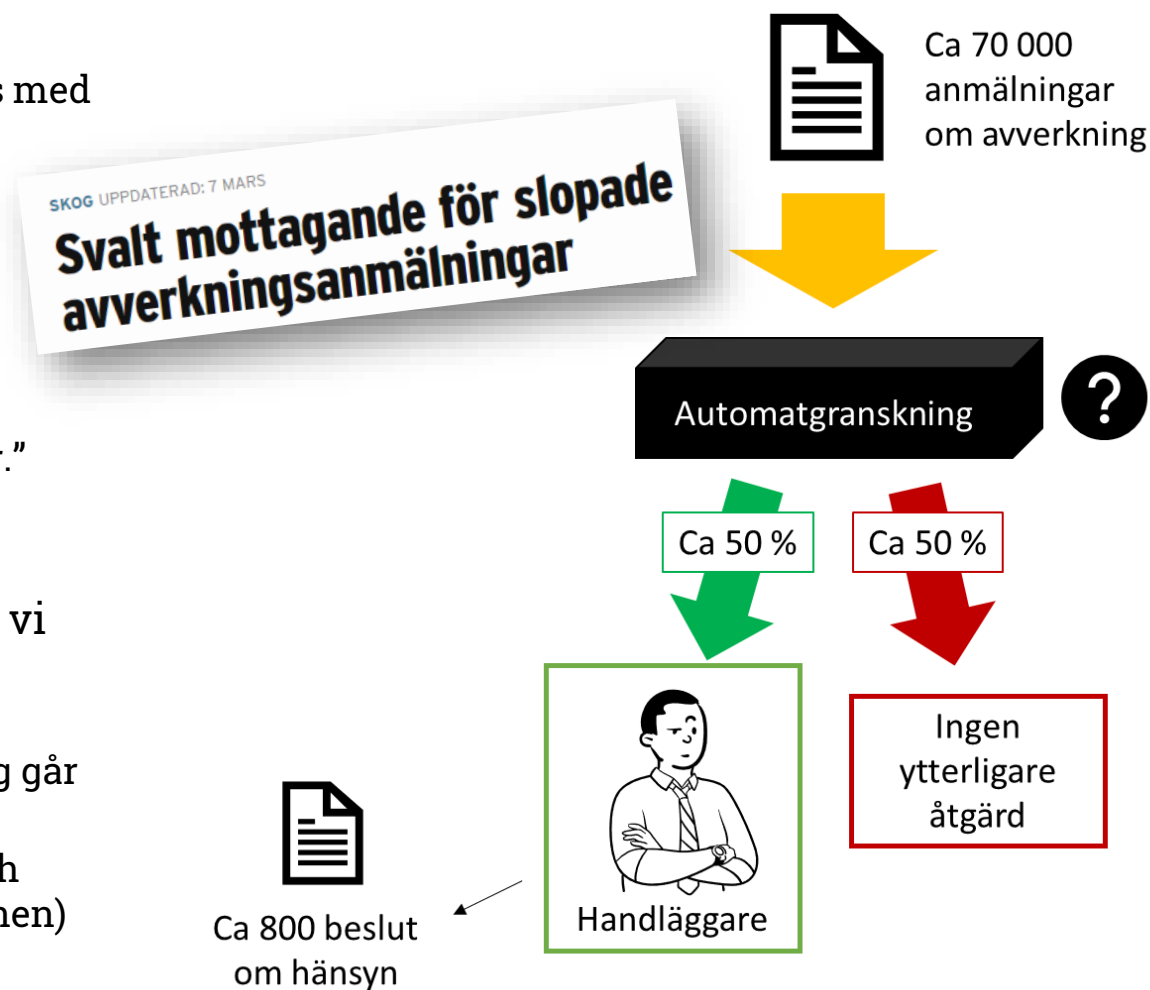
1. Utredda att kravet på avverkningsanmälan ersätts med krav på "uppdaterade planer"
2. Ersätta objektstillsyn med systemtillsyn (begärt bemyndigande från regeringen)

Varför?

- Tillsynen tar för mycket resurser.
- Anmälningsärenden "liknar tillståndsprocesser."
- Miljöbalken "kör över" skogsvårdslagen.

Svårt att bedöma konsekvenser i nuläget, men vi har farhågor:

- Problem med bristande hänsyn kommer "sopas under mattan". Fler avverkningar i strid med lag går obemärkt förbi?
- Vad händer med allmänhetens rätt till insyn och tillgång till rättslig prövning? (Århuskonventionen)

Nya regeringens budget

- Skydd av värdefull natur:
 - 32 % till 2023
 - 60 % till 2025
- Åtgärder för värdefull natur:
 - 45 % till 2023
 - 55 % till 2025

Ny skogsutredning aviserad!

SVERIGE

Forskare: Budgeten är ett dråpslag mot miljön på bred front

Landsbygdsministern vill bromsa skydd av värdefulla skogar

Skogsägarna lämnas ensamma i Regeringens budget 2023

EU, skogen och Sverige

- Ingen gemensam skogspolitik - men andra politikområden påverkar förstås skogen
- EU har ofta höga ambitioner och skarpare styrmedel
- Sverige ofta nejsägare om det kan påverka skogsbruket

EU ska inte lägga sig i svenskt skogsbruk

STEFAN LÖFVEN Publicerad 21 okt 2021 kl 05.45

Science
Sweden threatens
European biodiversity

Hopp
eller hot?

EU ska hålla tassarna borta från svensk skog

SARA SKYTTEDEL Publicerad 2 jul 2020 kl 06.00

15 september 2022 kl 01:05
Skogsstyrelsens gd: Fungerar det verkligen att bara rösta nej i EU?

Nyheter

Sverige bildar lobbygrupp mot EU:s skogsprogram

Jag tror inte att det är en framkomlig väg att driva linjen att "EU ska inte lägga sig i skogen"

- Viveca Beckeman, Skogsindustrierna

Naturskyddsföreningen

Den gröna given – en tillväxtstrategi för grön omställning

"Vi föreslår en grön omställning för alla, för att förbättra människors välbefinnande och för att kunna lämna över en frisk planet till kommande generationer."

Frans Timmermans, EU-kommissionens förste vice ordförande

"Den europeiska gröna given är vår nya tillväxtstrategi. Den ska hjälpa oss minska utsläpp och skapa jobb."

Ursula von der Leyen, EU-kommissionens ordförande

Ett paket av
politiska
initiativ

Strategi för
biologisk
mångfald

Skogsstrategi

Restaurerings-
förordning

Avskognings-
förordning

"Övervaknings-
lag"

Några av de
skogsrelaterade initiativen

Pågående EU-processer om skog

Aktivt arbete i hela processen

1. Restaureringsförordningen
2. Avskogningsförordningen
3. Skogsövervakning ~~och strategiska planer~~
4. EU:s skogsstrategi

Punktinsatser

1. EU:s taxonomi
2. LULUCF

Restaureringsförordningen:

- Bindande mål för restaurering av naturtyper till 2030, 2040 och 2050
- Varje land ska ta fram en restaureringsplan
- Överenskommelse har nåtts, röstningar pågår (borde vara formalitet)

"Övervakningslagen":

- Informationsläget ojämnt, svårt att sammanställa existerande uppgifter om skogarna
- Integrerat skogsövervakningssystem -> alla de produkter och nyttor skogen ger
- Förslag har lagts fram, men kommer nu att förhandlas...

Avskogningsförordningen:

- Inriktad mot att förhindra avskogning och utarmning globalt
- Definitioner av "utarmning" och "hållbara skogsbruksmetoder"

Skogsstrategin:

- Förespråkar ett naturnära skogsbruk
- Betonar ett strikt skydd för alla ur- och naturskogar
- Ej bindande

Naturnära skogsbruk – en del av EU:s gröna giv

Ett paket av politiska initiativ

Understryker vikten av ett hållbart skogsbruk som en naturbaserad lösning för att bekämpa klimatförändringarna, och efterfrågar "biodiversitetsvänliga" skogsbruksmetoder

"The EU forest strategy for 2030 echoes this commitment and defines closer-to-nature forest management as a set of practices to ensure multifunctional forests by combining biodiversity goals, carbon stock preservation and timber-related revenues."

Naturskyddsföreningen

Omställning av skogsbruket

- Varierade skogsekosystem kräver varierade skogsbruksmetoder.
- Princip för naturnära skogsbruk
 - Efterlikna **naturliga störningsdynamik**.
 - Bevara **naturliga processer och funktioner**.
 - Bevara **strukturell komplexitet**.
 - Bevara **naturlig trädslagssammansättning**.
 - **Landskapsperspektiv**.
 - Införliva ny **kunskap och erfarenheter**.

Naturskyddsföreningen

Skog = ekosystem

(med alla dess värden och funktioner)

	Ekosystemtjänst	
Försörjande	Timmer och massaved	
	Biobränsle	
	Vilt	
	Betesdjur och foder	
	Skogsbär	
	Svampar	
	Dricksvatten	
	Fisk från skogssjöar och vattendrag	
	Genetiska resurser	
	Övriga försörjande tjänster	
	Reglerande	Klimatreglering
		Förebyggande av stormskador och andra väderrelaterade skador
Förebyggande av erosion och jordras		
Vattenreglering		
Naturlig kontroll av skadedjur och sjukdomar		
Säkerställande av grund- och ytvattens kvalitet och mängd		
Luftrening		

	Ekosystemtjänst
Stödjande	Biogeokemiska kretslopp
	Markens bördighet
	Pollinering av växter
	Fotosyntes
	Habitat och livsmiljöer
	Biologisk mångfald
	Stabilitet och resiliens
	Fröspridning
Kulturella	Vardagsrekreation och träningsaktiviteter
	Skog och natur för upplevelseturism
	Mental och fysisk hälsa
	Miljö och estetik
Kunskap och information	

Biologisk mångfald- grundläggande förutsättning för ekosystemtjänster!

”Förändringsteori”:

- **Vem/vilka är det som påverkar hur situationen ser ut idag?**
 - **Hur kan dessa förflyttas?**
 - **Vilken möjlighet har vi att nå fram/lyckas?**
 - **Vilka behöver vi få med oss?**
- Kan innebära olika metoder på olika platser och olika ”nivåer”
- Bra med erfarenhet av vad som fungerat tidigare, men kräver också förståelse för omvärlden och anpassning till nya förutsättningar

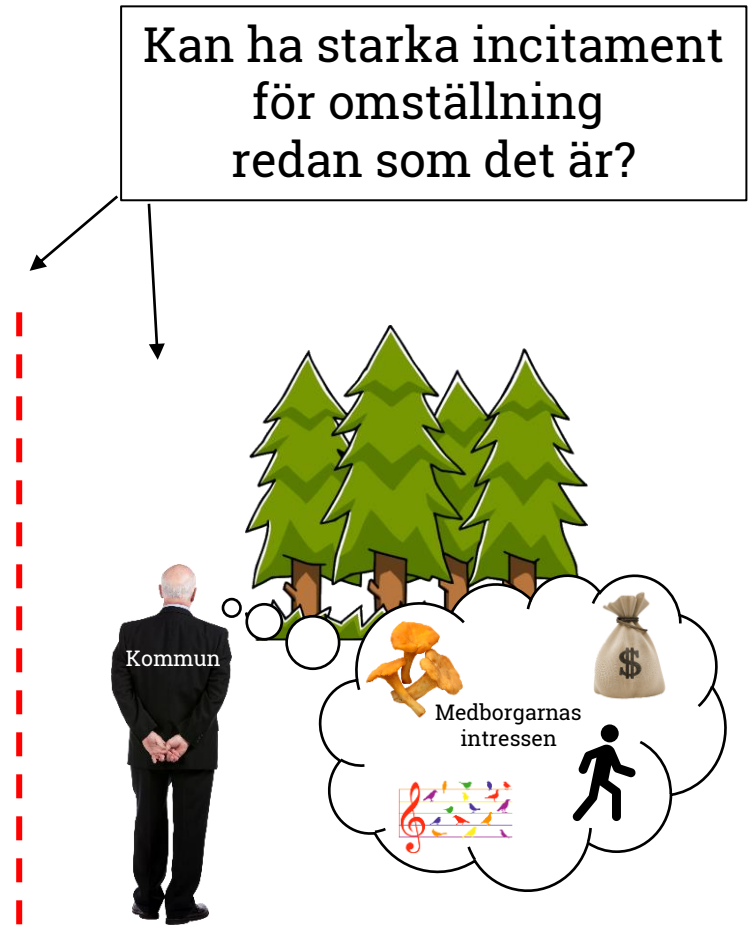
Det är skillnad på skogsägare och skogsägare

Skogsägare som äger industri

Enskilda skogsägare

Allmänna ägare

Det händer grejer!

Svenska Naturskyddsföreningen

WEBBINARIUM

Skogs nätverksträff: Naturnära skogsbruk och lokal påverkan

Datum: 28 november 2023 • 19.00–20.30
Plats: Digitalt ONLINE, Digitalt - länk skickas

Mer om evenemanget →

NYHETER

Skogsmässa på Ritz: "Det är nödvändigt att ställa om skogsbruket"

PUBLICERAD: 2023-09-17 09:00

För träanvändare För skogsbrukare Varför hyggesfritt? Tjänster Kurser & webinarier

Skogsbruk utan kalhyggen är framtiden!

Naturskyddsföreningen Norrbottens län

HEM GAMMELSKOG OCH NATURSKOG SKOGSKURSER 2023 NYHETER MER INFORMATION OCH

Ytterligare ett steg mot ett hyggesfritt Luleå!

Publicerat av Marie Karlsson den 5 oktober, 2023

Stöd för kompetensutveckling inom hållbart skogsbruk 2023-2027

1 - INTRODUKTION TILL MULTIFUNKTIONELLT SKOGSBRUK

2 - SKOGSBRUK FÖR ÖKAD BIOLOGISK MÅNGFALD

3 - SKOGSBRUK FÖR ÖKAD KLIMATANPASSNING

4 - SKOGSBRUK OCH TILLVARATAGANDE AV SOCIALA OCH KULTURELLA VÄRDEN

5 - MÖJLIGHETER, MÅLKONFLIKTER OCH FRAMTIDENS SKOGSBRUK

STUDIERESA - INSPIRATION FRÅN EXEMPEL I PRAKTIKEN

SE KURSSCHEMA NEDAN

Hem Bakgrund Naturnära Skogsbruk Nytt projekt På gång Kontakt

(Brännatjärnen)

Stärka statens roll som föregångare i hållbart skogsbruk

Skogsstyrelsen ska i samarbete med Sveaskog AB, Statens fastighetsverk och Sametinget stärka statens roll för ett hållbart skogsbruk och utveckla alternativa brukningsmetoder som tar större hänsyn till tillgången på renbete i det renkötselområde som ligger på statlig mark.

Svenska Naturskyddsföreningen

WEBBINARIUM

Ekonomi i det hyggesfria skogsbruket

Datum: 23 november 2023 • 19.00–20.30
Plats: Digitalt
Hur är det egentligen med ekonomin i ett skogsbruk utan kalhyggen? Går det att bruka

Mer om evenemanget →

Naturskyddsföreningen

Tack!

Vill du läsa mer?

Naturskyddsföreningen:

- Låt skogen leva- Ett hållbart nyttjande av den svenska skogen
<https://cdn.naturskyddsforeningen.se/uploads/2022/03/16101416/Rapport-Lat-skogen-leva-2022-03-17.pdf>
- Skogen, klimatet och den biologiska mångfalden
https://cdn.naturskyddsforeningen.se/uploads/2021/05/11103836/skogen_och_klimatet.pdf
- Biologisk mångfald – nuläge och vägen framåt. En granskning av Sveriges insats för att nå de globala målen för naturen
[Biologisk mångfald – nuläge och vägen framåt - Världsnaturfonden WWF](https://www.naturfonden.se/rapport/biologisk-mangfald-nulage-och-vagen-fram-at)
- Ny vår för skogen – Naturskyddsföreningens förslag till ny skogspolitik och rättsliga förstärkningar
<https://cdn.naturskyddsforeningen.se/uploads/2021/05/11103846/skogspolitisktforstagSTOR.pdf>

Skogsstyrelsen:

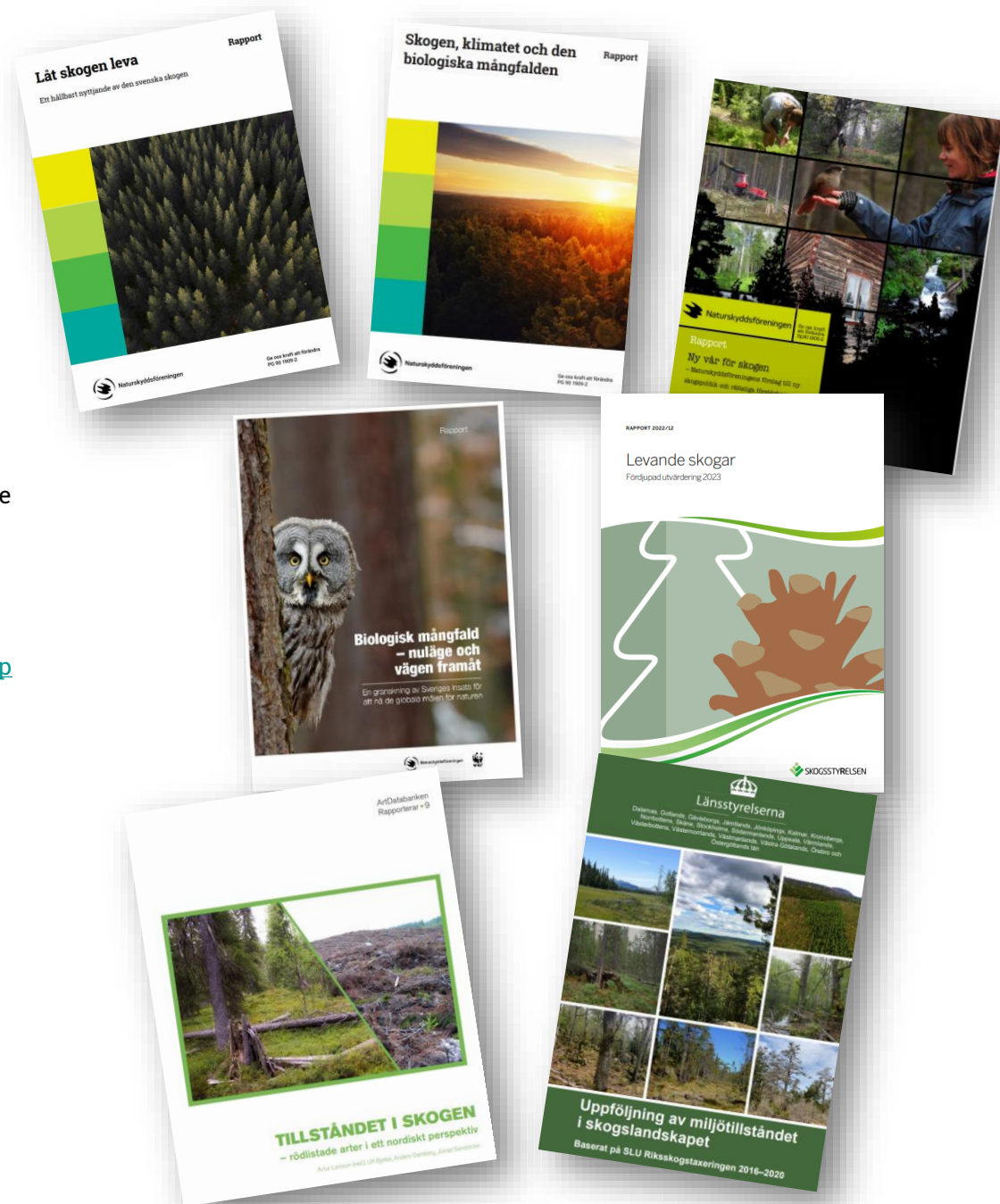
- Fördjupad utvärdering av Levande Skogar 2022-12. [Levande skogar. Fördjupad utvärdering 2023 \(skogsstyrelsen.se\)](https://www.skogsstyrelsen.se/levande-skogar-fordjupad-utvardering-2023)
- Skogens Ekosystemtjänster: [rapport-201713-skogens-ekosystemtjanster---status-och-paverkan.pdf \(skogsstyrelsen.se\)](https://www.skogsstyrelsen.se/rapport-201713-skogens-ekosystemtjanster---status-och-paverkan.pdf)

SLU Artdatabanken:

- [Tillståndet i skogen | SLU Artdatabanken](https://www.artdatabanken.se/tillstandet-i-skogen)

Länsstyrelser:

- [Uppföljning av miljötillståndet i skogslandskapet – Baserat på SLU Riksskogstaxeringen 2016–2020 \(diva-portal.org\)](https://diva-portal.org/uppfoljning-av-miljotillstandet-i-skogslandskapet)

Att jobba med att påverka en fråga:

- 1. Vad vill vi uppnå?**
- 2. Vilka aktörer behöver vi förflytta/
vilka aktörer behöver vi ha med oss?**
- 3. Vilken/vilka metoder ska vi
använda?**
- 4. Vad är rimligt (vad orkar vi med –
lokalt, regionalt)?**

Var ska vi lägga energin?

- Utgå inte från att det är de starkaste motståndarna som ska ändra sig i ett påverkansarbete – handlar snarare om att hitta en målgrupp som är förändringsbenägen och mottaglig!
- Alliansspektrum: En modell att utgå ifrån i valet av målgrupp för att undvika att rikta sina insatser mot aktiva motståndare, som man lätt vill försöka övertyga - istället rikta sig mot grupper som är redo för förändring!

